

אמר עזמות...

בזרא לא נשתכחה מכם רבותי, נירס דינקותא וזוכרים הנכם עדיין את המעשה בשולטן הארון-אל-ראשוד מאלף לילה ולילה, זה הכליף שבגדאד, שהיה מתחפש בבגדי אורח פשוטים ויורד לשכונות העניים מבני עמו כדי לראות מה רוב את חיייהם, ארחם ורבעם, שבתם וקומם וכל מחלוניהם. הוא היה מבקר — כך מספרת האגדה — את בתי הדינים והמשפטים כדי לראות אם הכל הולך למישרים ואם אין משא-פנים לעשירים ולהקפיים.

למה הדבר דומה? — לנציב בשר ודם, שהארון-אל-ראשוד היה מודרני בירושלים, שדרכו לבקר, כידוע, בלילות הקרובים למלכות בשכונות ירושלים, ברחוב חב"ד וברחוב הקרון ובכל אתר ואתר דאחב"י נחותין שם, כדי להתבונן מקרוב אל ברוי הסיים, לקיים מה שנאמר: אל תדון את חברך עד שתגיע למ...

דומים לפעמונים חשמליים: הם פועלים רק כשלוחצים עליהם...

* * *

ולאוו-המשקל הנצה, לא פסה ה. מ. גם על פתח בני-דודנו. ותלמידי, שהלך אחריו צעד אחר צעד, מספר לי כי בבקורו בעיר העתיקה נכנס לבית-הבד — „מעסרה“ בלע"ז — של שמן-שומ שמין לאהר סבני-דודנו, שהתחיל כלמד לאירח הגדול פרק בהלכות „ראינדוסטריה“ הגדולה הזו, וכאר לו בנדוד ידים שהיא יפה להסברה ואנב לקיחה באצבעותיו מ„שמן זית זך“, כיצר הפועלים הערבים נכנסים בשתי דגליהם לתוך הנת ודורכין ודשים בעקבותיהם את השומשמן כמו בימי תרח וישמעאל... ולבסוף הכניח לה. מ להזמינו בשעה שיכנסו אל הגת למען יראה בעיניו במהזה...

ואין שמן בלי לחם!

לפיכך נכנס „הארון-אל-ראשוד“ החדש אל רמאפיה הערבית, ותלמידי אחריו... בקש ה. מ. מאת שר-האופים דערכי להתך לשנים שתי ככרות לחם: אחת מקמח שחור תוצת ית הארץ ואחת מקמח לבן מחו"ל.

טעם הנציב משניהם, ואחר לעיסה דסה בשי-ניו, כמומחה לאותו דבר, הצהיר גלויות לאופה כי אוהב הוא יותר את הלהם השחור מתוצרת-הארץ, בחינת: „שחורה אני ונאווה“... ואולם תלמידי הלו, שהוא קצת אפיסורוס, ריז מיד אל הטבח שבבית הנציב לטעים את הלהם אם אינו מקמח אוסטרליה?...

* * *

ולשון אדם למות, אפילו „מלך הנעלים“ ומוסרים לי ממקור בטוח כי בשבוע זה נהגו כבלה פקודה כמרכו „באמא“ בפראג לסניפם בירושלים למבר 5000 זוגות נעלים שחורות, לאות אבל, אפילו בימות החמה...

ואם כל העתונים מרעישים עולמות ומספרים נכים ונפלאות על באטא, בן לסנדלר עני, ישעיה הגדולה ונעשה למיליונר — הרי יכול אני לספר לכם טעשיו לא בסנדלר אלא בחי"ש של פ-ק ט"ם ממאה שערים, שעלה אף הוא לגדולה ונעשה ל„מיליונר“ בכתי וארשה שבעירנו...

בשבוע זה פנשתיו ברחוב יפו ושאלתיו לש-לומי ולפרנסתו:

— מה שלומך ר' חיים עתיק?

ובחיוך קל שעל שפתיו תמיד ענני: — ברוך השם! עכשיו לא קוראים עוד לזונתי כמקודם בשם „שרה חיים וועלווילים הצפתי“, כי אם „מ א ד א ס“. מיום שהקימותי את ביתי החדש והגדול בירושלים, פונות אליה כל השכנות: „מאדאם. עתיק! אולי תשאלי נא לי את ה„פיילה“ (הגינית)...

ולא רק רבי מכבד עשירים כי אם גם הרב-ניות“ מבתי ורשוי ואפילו מתלפיות אבל אין זה מעניני הפעם...

• • •

ואעפ"י, שאיני חזן ואין בי סימני חזנית, ואין דרכי לכתב נגד החזנים ומקהלותיהם, בב"ו מצוה לספר כאן על המרה ל"ם, שהעמידו האגודיסטים מסביב לבית הכנסת „שירת ישראל“ ברוחמה, בשבת שלאחר הקונצרט הגדול של החזן ריבלין ומשורריו, כדי לדעת מי ומי הם המבקרים, ימתפללים והמשוררים ב„טמפל הריפורמי“ הזה?...

„ועל ארבעה לא אשיבנו“...

ראשית כל, שרים שם את „לכה דודי“ בספר-דית, ואומרים, לא: „פני-שאבעס“, כי אם כדרך ה„פריינקין“ ר"ל: „פני-שאבאט-ניקה-בילא“...

והשנית — והו העיקר! — שרים „הם“ את „ינדל“ בניגון „התעוה“ של הציוניסטין ימ"ש, ואוי לאזנים שכך שומעות...

נו, והספסלים? — הרי הם עומדים בשורת ובסדר כמו בני-גמלה להבדיל, מעשה „תרייאוסר“, לא עליכם.

ובישעת התפלה — כך ראו „המרנלים“ בעיניהם כשהציצו מן התרכים — „הם“ יושבים ועומדים ביה, כמו ב„טמפל“, בחוקות הנויים, ואוי לעיניב... ובכלל, זה „ריפורם“!

* * *

ועוד רו אחד לכם אנלה — סוד מן החרד... עתינאי ידוע הביא בשבוע זה מאמר למערכת בשם נעלם.

— למה אינך מפרסם את שמך? — שאל העורך. — איני רוצה בכבוד, ענה העתונאי, כי אם את הכסף, את הפשיטא-דספרא...

— והלא תקבל בכל אופן שבר סופרים? — אמת הדבד! — השיב הסופר — אבל כשיתפרסם המאמר בשמי, תדרש אשתי ממני את הכסף, (הסוף בעמוד ז')